

กระทู้ถามที่ ๑๐๕๒ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

เรื่อง ให้เร่งตั้งกองทุนน้ำมันเพื่อช่วยตรึงราคา

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ราคาน้ำมันในปัจจุบันลอยตัวตามภาวะราคาน้ำมันในตลาดโลกและราคาน้ำมันในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งในขณะนี้ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้นจากความไม่แน่ใจว่าจะเกิดสงครามระหว่างสาธารณรัฐอิรักและสหรัฐอเมริกาหรือไม่ แต่ผลกระทบของราคาน้ำมันส่งผลต่อราคาสินค้าอุปโภคบริโภค ภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร การขนส่ง ตลอดจนประชาชนทั่วไปต้องซื้อน้ำมันในราคาแพง แต่ผู้มีอิทธิพลบางกลุ่มที่ค้าน้ำมันเถื่อน ซื้อขายและขนถ่ายน้ำมันเถื่อนกลางทะเลกลับได้ประโยชน์จากราคาน้ำมันที่ปรับสูงขึ้น สร้างความรำรวยให้แก่คนกลุ่มนี้ และประเทศเพื่อนบ้านเช่นประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีราคาน้ำมันถูกกว่าประเทศไทยอย่างมาก ปัญหาดังกล่าวนี้ ประชาชนมีความสงสัยและต้องการให้รัฐบาลเร่งช่วยเหลือ เพราะน้ำมันขึ้นราคาเร็วแต่ราคาลงช้า มีผลทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบเดือดร้อนมาก จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลจะมีมาตรการช่วยเหลือประชาชนไม่ให้มีการปรับราคาน้ำมันสูงเกินไปกว่านี้ได้อย่างไร หากจำเป็นต้องปรับราคาน้ำมันอีกจะมีมาตรการช่วยเหลือภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ภาคการขนส่ง และประชาชนทั่วไปอย่างไร หรือไม่

๒. ขอให้รัฐบาลจัดตั้งกองทุนน้ำมันขึ้นโดยเร็วเพื่อช่วยเหลือเศรษฐกิจ และให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรมจะได้หรือไม่ ประการใด ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลจะมีมาตรการช่วยเหลือภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการขนส่ง และประชาชนทั่วไปเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนจะได้หรือไม่ ถ้าได้จะเริ่มมีมาตรการช่วยเหลือเมื่อใด ขอทราบรายละเอียด

๔. จะมีแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำมันเถื่อนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อเนื่องได้อย่างไร และขอให้มีการกวดขันเรื่องน้ำมันเถื่อนด้วยจะได้หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

๕. จะทำอย่างไรให้ประชาชนผู้บริโภคได้ประโยชน์จากความแตกต่างให้เกิดความเป็นธรรมของราคาน้ำมันในประเทศ ทั้งที่สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย น้ำมันถูกกว่าประเทศไทยอย่างมาก หากมีขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นิยม วรปัญญา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดลพบุรี

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๐๕๒ ร.

ของ นายนิยม วรรณปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี
เรื่อง ให้เร่งตั้งกองทุนน้ำมันเพื่อช่วยตรึงราคา

ข้าพเจ้า พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี นายสรอรรถ กลิ่นประทุม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และนายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง ให้เร่งตั้งกองทุนน้ำมันเพื่อช่วยตรึงราคา ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า จากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอิรัก ทำให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกและในประเทศไทยปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อบรรเทาความผันผวนของราคาน้ำมัน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังฟื้นตัว คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ จึงได้มีมติเห็นชอบให้ตรึงราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินออกเทน ๘๕, ๘๑ และดีเซลหุมนเร็ว ณ กรุงเทพมหานคร ไว้ที่ระดับ ๑๖.๕๕, ๑๕.๕๕ และ ๑๔.๗๕ บาท/ลิตร ตามลำดับ มีระยะเวลา ๔ เดือน เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

ปัจจุบันรัฐบาลได้จัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงานเรียบร้อยแล้ว ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖ เพื่อจัดหาเงินกู้วงเงินประมาณ ๖,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ ล้านบาท นำมาจ่ายชดเชยอุดหนุนในช่วงราคาน้ำมันแพง โดยแยกบัญชีเงินชดเชยลดราคาน้ำมันออกต่างหากจากบัญชีกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อไม่ให้เกิดการนำเงินช่วยเหลือของรัฐบาลไปจ่ายชดเชยก๊าซหุงต้ม รวมทั้งเพื่อแยกการเก็บเงินคืนเข้ากองทุน ฯ เมื่อระดับราคาน้ำมันในตลาดโลกอ่อนตัวลง รัฐบาลจะทยอยเรียกเก็บเงินเข้ากองทุนน้ำมัน ฯ เพื่อสะสมสำหรับใช้คืนเงินกู้ต่อไป

นอกจากนี้กระทรวงคมนาคมได้เสนอมาตรการช่วยเหลือบรรเทาผลกระทบราคาน้ำมันต่อภาคขนส่ง ให้กระทรวงพลังงานนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๑. ให้รถโดยสารประจำทางที่ยังไม่ได้ปรับอัตราค่าโดยสารในครั้งที่แล้วได้รับการอนุมัติให้ปรับอัตราค่าโดยสาร ได้แก่

๑) รถโดยสารประจำทางหมวด ๔ กรุงเทพมหานคร (ประเภทรถโดยสารธรรมดา และรถโดยสารสองแถว)

๒) รถโดยสารประจำทางหมวด ๑ ส่วนภูมิภาค (ประเภทรถโดยสารธรรมดา รถโดยสารสองแถว และรถโดยสารปรับอากาศ)

๓) รถโดยสารประจำทางหมวด ๑ กรุงเทพมหานคร (ประเภทรถโดยสารธรรมดาขององค์การขนส่งมวลชน (สีครีมแดง) รถโดยสารธรรมดาที่เป็นรถร่วมบริการ และรถเมล์เล็ก (มินิบัส)

เนื่องจากอัตราค่าโดยสารที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ กรมการขนส่งทางบกได้ใช้ระดับราคาน้ำมันที่ ๑๐.๘๐ บาทต่อลิตร มาเป็นฐานในการคำนวณ ซึ่งต่ำกว่าราคา ณ ปัจจุบัน หากรัฐบาลเห็นควรให้คงอัตราค่าโดยสารไว้เช่นเดิม เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อผู้โดยสารก็เห็นควรให้การอุดหนุนชดเชยราคาน้ำมันเป็นการชั่วคราวในระยะวิกฤติให้แก่ผู้ประกอบการขนส่งและผู้ประกอบการรถโดยสารด้วย

๒. สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ได้ออกประกาศคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่องการกำหนดอัตราเงินชดเชยสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ทำในราชอาณาจักรและการกำหนดอัตราเงินคืนกองทุน จึงถือได้ว่ารัฐบาลได้มีมาตรการช่วยเหลือภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการขนส่งและประชาชนทั่วไป สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขายหรือจำหน่ายให้แก่เรือเพื่อใช้สำหรับเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ โดยกำหนดให้อัตราชดเชยและคืนเงินกองทุนสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิง เท่ากับ ๐.๓๐ บาทต่อลิตร เพื่อปรับลดราคาขายน้ำมันเบนซิน ออกเทน ๘๕, ๘๑ และดีเซลหมุนเร็ว ให้อยู่ในระดับ ๑๖.๕๕, ๑๕.๕๕ และ ๑๔.๗๕ บาทต่อลิตร ตามลำดับ เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

จากมาตรการดังกล่าวข้างต้นมีผลทำให้ราคาน้ำมันอยู่ในระดับคงที่

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงได้มีการจัดตั้งอยู่แล้วตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ปัจจุบันรัฐบาลได้ใช้เงินกองทุนน้ำมัน ๑ จ่ายชดเชยเพื่อตรึงราคาแก๊สหุงต้ม โดยกองทุนน้ำมัน ๑ มียอดเงินคงเหลือในบัญชีอยู่ในระดับ ๑,๕๗๓ ล้านบาท มีรายจ่ายชดเชยราคาแก๊สหุงต้มค้างชำระผู้ผลิตแก๊สหุงต้มรวม ๘,๘๓๕ ล้านบาท ฐานะกองทุนน้ำมัน ๑ สุทธิ ณ สิ้นเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ ติดลบในระดับ ๖,๘๖๖ ล้านบาท

จากปัญหาฐานะกองทุนน้ำมัน ๑ ติดลบข้างต้น ทำให้รัฐบาลไม่สามารถใช้เงินจากกองทุนน้ำมัน ๑ มาจ่ายอุดหนุนเพื่อตรึงราคาน้ำมันได้ ดังนั้นจึงได้ดำเนินการจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน มีฐานะเป็นองค์การมหาชน เพื่อให้สามารถจัดหาเงินกู้มาใช้ในการอุดหนุนเพื่อตรึงราคาน้ำมัน

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า มาตรการตรึงราคาน้ำมันเชื้อเพลิงของรัฐบาลตามคำตอบข้อ ๑ เป็นมาตรการช่วยเหลือทุกสาขาอาชีพ รวมทั้งภาคการผลิต ภาคอุตสาหกรรม ภาคการขนส่ง และประชาชนทั่วไป

คำตอบข้อ ๔ ขอเรียนว่า สืบเนื่องจากประเทศไทยประสบกับปัญหาการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงมาเป็นเวลานาน โดยผู้กระทำผิดได้มีการพัฒนารูปแบบการกระทำผิด เช่น การลักลอบนำเข้าทั้งทางบกและทางทะเล การขอคืนภาษีน้ำมันส่งออกโดยไม่ส่งออกจริง การขอคืนภาษีน้ำมันเต็มเรือสินค้าไปต่างประเทศโดยไม่เต็มจริง การนำสารโซลเว้นท์มาผสมในน้ำมัน เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียอย่างมหาศาลในด้านต่างๆ เป็นอันมาก ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชนบริษัทผู้ค้าน้ำมันไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียรายได้จากภาษีสรรพสามิตและอากรขาเข้าปีละหลายพันล้านบาท การสูญเสียตลาดของบริษัทผู้ค้าน้ำมันที่สุจริต รวมทั้งเครื่องยนต์เสียหายจากน้ำมันที่คุณภาพไม่ได้มาตรฐาน

แม้ว่าบรรดาหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามน้ำมันเถื่อนจะได้ดำเนินการเร่งรัดการแก้ไขปัญหาอย่างเข้มงวดเอาจริงเอาจังในการทำความผิดในรูปแบบต่างๆ รวมถึงได้มีมาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยตลอด ทำให้การทำความผิดมีแนวโน้มลดลงตามลำดับ แต่ก็ตาม รัฐบาลก็ยังเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีมาตรการรณรงค์ โดยใช้กลยุทธ์ด้านการประชาสัมพันธ์ควบคู่ไปกับมาตรการป้องกันและปราบปรามน้ำมันเถื่อน นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบให้ข้อมูลและการสื่อสารระหว่างรัฐและประชาชน เพื่อให้ประชาชนและสื่อมวลชนได้รับทราบข้อมูลที่เป็นจริงถูกต้องครบถ้วนและทันเวลาก่อนที่ความเสียหายต่างๆ จะเกิดขึ้น ขณะเดียวกันก็มีช่องทางในการสื่อสารกับภาครัฐเพื่อแจ้งเบาะแสที่ตนได้รับทราบเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้ โดยจะเน้นการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นแนวร่วมสำคัญ เพราะสามารถรู้เห็นเบาะแส ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของรัฐได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน ซึ่งเป็นหน่วยงานการปราบปรามการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงจึงได้จัดให้มีโครงการประชาสัมพันธ์ “การป้องกันและปราบปรามน้ำมันเถื่อน” ขึ้น ในระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๕ - มีนาคม ๒๕๕๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้สื่อมวลชนและประชาชนได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับน้ำมันเถื่อน และตระหนักว่าน้ำมันเถื่อนก่อให้เกิดผลเสียเป็นพิษภัยที่ทำลายเศรษฐกิจของประเทศชาติ และมีผลเสียต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ รัฐบาลจำเป็นต้องรณรงค์สร้างกระแสให้ทั้งสื่อมวลชนและประชาชนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตน ในการช่วยกันป้องกันและปราบปรามน้ำมันเถื่อนตลอดจนลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังเพื่อให้การกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงลดน้อยลงและหมดไปจากประเทศไทย

ในส่วนของการประชาสัมพันธ์จะใช้กลยุทธ์การสื่อสารแบบ ๒ ทาง (Two - way communications) เพื่อเชื่อมโยงการสื่อสารระหว่างภาครัฐและประชาชนให้ใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้นและช่วยให้การสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็วทันเวลา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการป้องกันและปราบปรามน้ำมันเถื่อน การจัดสรรช่องทางการสื่อสารแบบ ๒ ทางดังกล่าว ทำได้โดยผ่านทางสายด่วนโครงการรวมพลังต้านน้ำมันเถื่อน (Call Center หมายเลข ๐-๒๖๖๒-๓๒๘๘) นอกจากนี้ยังมีการจัดทำเว็บไซต์เฉพาะกิจ และเปิดตู้ ปณ. เฉพาะกิจ (ตู้ ปณ. ๓๕๕ ปณจ. พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐) ไว้เป็นพิเศษ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในระบบการสื่อสารข้อมูล โดยรัฐจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับน้ำมันเถื่อนผ่านทางช่องทางต่างๆ นี้ ซึ่งจะเป็นการรายงานความคืบหน้าการดำเนินงาน การสร้างเครือข่ายในการป้องกันและปราบปราม รวมทั้งมาตรการสำคัญๆ ของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะเน้นการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำมันเถื่อนผ่านสารคดีทางโทรทัศน์ และสถานีวิทยุ การจัดทำสคู๊ปและการรายงานข่าวทางสื่อสิ่งพิมพ์ ขณะเดียวกันรัฐบาลก็เปิดโอกาสให้สื่อมวลชนและประชาชนสามารถสอบถามข้อมูล แจ้งข่าวสาร เบาะแส เกี่ยวกับน้ำมันเถื่อนเข้ามา โดยการแจ้งข่าวสารและเบาะแสมานั้น รัฐบาลได้มีมาตรการป้องกันความปลอดภัยแก่ผู้ที่แจ้งเบาะแสมาอย่างรัดกุม เพื่อให้ข้อมูลของผู้แจ้งเบาะแสเป็นข้อมูลลับเฉพาะเพื่อที่หน่วยงานของรัฐจะได้ประสานงานดำเนินการปราบปรามอย่างเข้มงวดต่อไป

คำตอบข้อ ๕ ขอเรียนว่า การกำหนดราคาน้ำมันของไทยจะอิงกับราคาน้ำมันสำเร็จรูปในตลาดจอร์เจียลิงคโปรซึ่งเป็นศูนย์กลางการซื้อขายน้ำมันของภูมิภาคเอเชีย เป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุด การที่โรงกลั่นน้ำมันไทยต้องกำหนดราคาแข่งขันกับการนำเข้าจากประเทศสิงคโปร์ ทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากราคาจำหน่ายที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิตจริงของโรงกลั่นภายในประเทศ เพราะโรงกลั่นสิงคโปร์มีต้นทุนการกลั่นระดับต่ำกว่าโรงกลั่นไทย เนื่องจากประสิทธิภาพการกลั่นสูงกว่า มีความได้เปรียบในเรื่องขนาดโรงกลั่น การขนส่งน้ำมันดิบจากตะวันออกกลางใกล้กว่า และระบบภาษีที่ต่ำกว่า การแข่งขันกับสิงคโปร์จะทำให้โรงกลั่นไทยต้องปรับปรุงประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิต

ทั้งนี้ ในส่วนราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงของสิงคโปร์จะสูงกว่าราคาขายปลีกของไทยค่อนข้างมาก เพราะอัตราภาษีและค่าการตลาดของประเทศสิงคโปร์สูงกว่าประเทศไทย ส่วนราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงของมาเลเซียต่ำกว่าไทย เนื่องจากประเทศมาเลเซียเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันดิบโดยมีแหล่งน้ำมันดิบขนาดใหญ่ภายในประเทศ ซึ่งสามารถผลิตน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูปรวม ๘๑๐,๐๐๐ บาร์เรล/วัน เหลือส่งออกประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ บาร์เรล/วัน ทำให้รัฐบาลมาเลเซียสามารถนำเงินผลประโยชน์ที่เรียกเก็บจากผู้ส่งออกน้ำมันดิบมาใช้เป็นกองทุนจ่ายชดเชยเพื่อตรึงราคาขายปลีกน้ำมันในประเทศให้อยู่ในระดับต่ำกว่าราคาตลาดโลกตลอดเวลา